

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 82. ANUL XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste, cu bani gași prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu pnenumeratiunei pentru Săbiiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru întreaga oră cu 7. cr. și rulu cu litere mici, pentru a două oră cu 5 1/2 cr. și pentru a trei repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiiu, in 16/28 Octobru 1866.

Nr. 23,835. 1866.

Publicatiune.

In anul viitoriu 1867 se va face o întregire nouă de armată spre carea, suntu chemati toti tinerii nascuti in anii 1846, 1845, 1844, 1843, și 1842.

Diua in care se va incepe conscrierea in comune pentru oblegatii de a milita, se va face pretutindenea mai inainte cunoscuta de către deregatoriile locali.

Acei tineri dara, carii se afla in unele din aceste cinci clase, sa se ingrijesca de tempuriu, ca sa se conscria in registrele comunale, căci la din contra voru veni in pericolu de a fi chemati in anii urmasori și inrolati candu le va fi servitiulu militare cu multu mai ingreunatoriu.

Care cugeta ca are o pretensiune legale de eliberare sa-si procure inca de tempuriu documentele cerute, și sa le inmanue in terminulu prefaptu și eventualu sa le întregesca dupa instructiunea data de către judii tractuali, inspectorii, dullonii și comissarii magistratuali, pentruca reclamatiunile defectuose și târdie nu se voru mai respecta.

Blanchetele tipărite prescrise pentru testimoniile comunale, și informatiunile parochiali despre familii se voru capeta dela judii tractuali respectivi, dela inspectorii, dullonii și comissarii magistratuali, bucat'a cu 5 xr. v. a. cari totodata suntu obligati a sta intru ajutoriu reclamatiuniloru spre a-si instrua dupa cerintia petitiuniloru.

Si aceia cari se tinu de a doua sau de un'a mai inalta din cele cinci clase chemate, și cari presentandu de odata sau de mai multe ori, s'au dechiaratu de liberi dupa lege, sau de neapti, sau implinindu-se numerulu contingentulu s'au demisu supernumerari, trebuie sa-si repetiesca reclamatiunile pentru eliberare, sau sa vina la asentare, căci la din contra si voru pierde pretensiunile, se voru prinde si asentă, pentruca tote eliberarile au valore numai pe tempulu acelei întregire de armata, pentru care s'au datu.

Dupace consemnarile comunale s'au finitu și spre substernearea reclamatiuniloru și cereriloru de eliberare s'au afixtu in locu publicu sau s'au cetitu; e iertatu fia-cui a caută in ele și a si face reflexiunile se in contra, sau a-si inainta cererea de eliberare.

Deca acele acolo nu se voru considera, le va pute aterne comisiunei miste de eliberare și de acolo a recurge in terminu de 14 zile la guvernulu regescu.

Acel'a carele e chematu la asternere și fara de a se pute escusa de ajunsu nu se infatiosedia, ba nici nu reclamedia, se va considera si pedepsi ca fugariu, și care i va sta in ajutoriu, ca conuinovatu.

Acel'a carele va prinde unu fugariu primesce dela statu 24 fl. v. a. cari in sa se voru rebonifica din proprietatea obligatulu de a milita și a compliciloru lui.

Acel'a carele din o clasa mai inalta de etate s'au inrolatu ca suplentu (Nachmann) in loculu indatoratiloru mai tineri absentii, sau si tragendu unu numeru mai mare de sorte a devenitu asentatu in loculu astoru-feliu de indatorati spre militare absentii, cari au trasu numeru mai micu de sorte, unulu ca acel'a, la casu decu mai in urma s'aru prinde si s'aru asentă cati-va dintre precedentii (Vormänner) supernumerari, se va demite din armata in restempu de 4 luni, numerandu dela diu'a finirei asentatiunei capitali din cerculu seu de asentare, chiaru si in acelu casu, decu la asentatiunea capitale nu s'aru fi complinitu contingintele partiale, ce cade pre cerculu seu de asentare.

Deci sa se nisuiasca fiesce care june, carele cu numeru mai inaltu de sorte se va asentă in loculu indatoratiloru spre militare absentii, a sciri (afli) pre cei absentii si ai presentii la asentare, ca asi sa-si pota castiga siesi demisiunea.

Care voiesce a se elibera prin depunerea tacsei, a carei marime se va face dupa acest'a cunoscuta, trebuie sa incunoscintiedie deregatori'a asi de tempuriu, ca dupa resolutiunea primita se pota solvi sum'a numita in cas'a receptorale c. r. pana nu si-

inceputu lucrarea comisiunea mista de eliberare in cerculu respectivu, ca asi sa pota arata comisiunei certificatul dela casia. Clusiu, in 18 Octobru 1866.

Dela reg. guvernulu transilvanianu.

Eveniminte politice.

Săbiiu in 15 Octobru.

Dupa o telegrama din Pest'a dela 13 Octobru v. acolo s'a latitu scirea ca Deak, in comitetulu dietalu de siese-dieci si siepte, va retrage elaboratul comitetulu de cinci spre-diece, despre afacerile comune, si va lasa initiativ'a in facerea de propuneri stangei.

Spre intielegerea si cuprinderea acestei impregiurari politice, au fostu datu bar. Keményi redactorulu primariu dela Pesti Naplo (stegulu deakistiloru) urmatoarele deslusiri comentatoriie:

„Inainte cu vre-o cate-va septemani, insielatu de parerea cea seducatoare, ca regimulu austriacu nu va mai tine si pre viitoriu de sistemu corectu in politica din intru, in tota privintia, neactivitatea si clatinarea; credeamu ca totusi ni se va da si noua precum si tieriloru de dincolo de Lait'a ocaziune la o tratare a efaceriloru comune.

De aceea mi-amu tinutu de detorintia de patriotu a pronuncia doue lucruri: antaiu, ca operatulu comitetulu de 15, amesuratu opiniunei publice, au ajunsu deja la estrema margine de impacare; a doua: ca decu nu se va denumi ministeriulu inainte de deschiderea desbateriloru — si ministeriulu nu face din punctuatiunile comitetulu de 15 cestiune de esistintia sea: parti'a lui Deak de siguru remane in minoritate, — si decu nu in comisiunea de 67, totusi in dieta.

„Debatte“, de-si simtiea si ea insemnatatea ingrigiloru mele, era bucurosa a crede, ca eu demustru numai ca sa spaimantezu pre regimu. Eu scriu de multe ori articuli fara de a le supune subscrierea numelui meu, atunci in sa tocm'a mi-amu scrisu numele, pentruca — decu cum-va me voiu insielă, — opiniunea publica sa me judece numai pre mine de usuratatea mintiei mele.

De atunci impregiurarile au devenitu si mai ne favoritoare; si remasitiile cele putine de incredere disparu. Partid'a (stanga casei), carea dice ca punctuatiunile comitetulu de 15 nu numai ca suntu defectuose, ci chiaru periculoase, vede nisuintiele sele pe di ce merge incoronate de rezultatu crescendu. Si energi'a loru cea tinera, carea se increde in viitoriu si nu se teme de pedeci, este spriginita de acea placere neexplicata a regimulu, conformu carei acest'a nu vrea nici sa subsiste legalu, nici sa-si exprime cu resolutiune parerea sea.

In alte parti s'aru crede unu regimu perdutu, decu in o dieta aru lua altii in loculu lui rol'a de conducatori.

La noi au desvoltatu impregiurarile o atare stare, in carea, barbati de ai regimulu, chiaru si inzestrati cu talentu de oratoria, trebuie sa se acomodeze acelu, qui se nequitur humiliant si carii decu nu vinu pe galeria, spre a fi si ei de fatia la desbateri, cetescu in gazete ce s'a intemplatu in dieta, pre candu chiamarea loru aru fi a imbogati istoria cu fapte.

In alte parti se grabesce regimulu a-si face cunoscuta vointia, spre a pregati spiritele si a-si asigura in modulu acest'a o majoritate; in Austri'a inse se cultivaza si acum cu pietate ideea positiva, ca opiniunea regimulu sa nu se faca cunoscuta, pana nu-i va trece tempulu si pana candu anticuarea (invechitur'a) ei nu va fi o fapta complinita.

Sub decursulu sesiunei trecute amu vediatu, parte pre bancetele partidei nostre, parte separati in unu unghiuletiu micu, barbati de aceia, carii votau cate odata cu noi; numai catu ei espuneau mai antaiu in ce sta deosebirea opiniunei loru de a nostra si de ce idei se desfacu ei spre a pute merge cu noi.

Despre acesti barbati de pozitiune si talentu distinsu s'a latitu faim'a, ca ei aru fi initiati in intentiunile regimulu. La oalta faceau ei pote a doua dieci'a parte din diet'a nostra.

Decu presupunerea au fostu drept'a sea falsa, despre aceea, ca in sala dietala au fostu individi, cari au cunoscutu intentiunile regi-

mului s'au au avu ventu despre ele : pôte sa fia unu optimismu, care sa se încredia ilusionărei proprie, ca desbaterea afaceriloru comune pôte sa se reguleze pre calea acést'a séu celu multu prin unu rescriptu ?

Séu dóra ceea ce au neglesu regimulu sa diréga partid'a lui Deák, care nu are comuniune cu regimulu si care in fine totusi e liberala si opusetiunala si pentru moderatiunea ei nu are alta resplata decâtu : ca de câte ori a u infrenatu pârerile estreme, de atâtea ori intentiunile vieneniloru au abatutu ap'a pe mór'a stângei ?

Pôte cine-va asteptá dela noi, cá sa ne lasámu a fi biciuit pentru erorile altor'a ?

Dar se dice in Vien'a — nu se incuviintiéza ministeriu, pâna nu voru fi regulate afacerile comune.

Credemu.

Insa in fine tóte ajungu la pretiulu preste care a trece aru fi o nebunia.

Dara nu pricepemu, de ce sa nu se retraga partid'a intréga dela terenulu activitáției si alu faceriloru de propuneri, de óre ce rezultatele nisuintieloru si sacrificieloru ei au fostu aplicate totu de un'a incontr'a ei si de órece, devenindu in minoritate in urm'a gresieloru altor'a, aru fi numai drépta fatia cu parlamentarismulu, retragendu-se de pre unu campu, care si asiá nu i se mai cuvine ei.

Sa nu astepte nimenea dela noi, cá noi — precum s'a intemplatu in an. 1861 — sa mai primimu voturile imprumutate dela contrari nostrii, pentrucá sa-i usurámu de glori'a cea neplacuta si pôte cutediatóre a facerei de propuneri. —

Dupa „Morgen post“ din Vien'a esista o fama, dupa carea in cestiunea ungarésca are sa sufere o schimbare mare, si a cărei semnalu aru fi repasirea cancelariului de Majlath. Dupa acésta scire aru avé sa urmeze in Ungari'a unu „provisoriu“ nou, déca cum-va diet'a aru stá mortisiu pre lângá pretensiunile sele si nu aru voi sa primésca propunerile regimului. Iéra in tierile translaitane aru veni unu ministeriu din membrii cei mai de frunte ai majoritáției de óre-candu din senatulu imperialu. —

„Presse“ are o scire, dupa carea in ministeriulu de justitia s'a statoritu lintamentele principale de o organizare a autoritátiloru o. r. de justitia. In principiu s'a primitu introducerea pertratárilor verbale si adeca, atátu in criminale câtu si civile.

Principiulu conducatoriu mai are sa fia la acésta organizare si acea impregiarare favoritória pentru poporatiune, cá adeca sa aiba o justitia, care sa decida causele iute si fára multe chelueli si totu odata dupa dreptate, ceea ce si pentru statu aru fi unu ce usuratoriu in mai multe privintie. —

Scirea despre intrarea dlui de Beust in ministeriu sustine meeu diuaristic'a alarmata. „N. Fr. Pr.“ deduce din eventual'a intrare a acestui barbatu de statu in ministeriulu austriacu ; crisa ministeriala si schimbare de sistem.

Unu telegramu de astadi ne anuntia ca denumirea dlui de Beust aru fi subsemnata in Prag'a de Maj. Sea Imperatulu. —

Dupa sciri mai dincóce pacea intre Sassoni'a si Prussi'a e incheiata. Fortareti'a Königstein primesce garnisóna prussiana, in alte párti inca voru garnisóna prussiani mestecati cu sassoni. Sassoni'a va pláti spese de resbelu si Regele renuntia la unele drepturi de suveranu. — Cu acésta pace s'aru fi pusu capetu sciriloru ce erau in cursu despre nóu'a calcare a Silesiei austriace de cátra prussiani, pâna atunci pâna candu va mai fi unu soldatu sassonu pre pamentu austriacu. —

In dilele din urma cetimu iara despre miscári de trupe russesci spre marginile galitiane, de grabnic'a russificare ce se esecutá in Poloni'a russésca si de trecerile cele numeróse ale ruteniloru „uniti“ la ortodocsimu.

Principele Ciartoryski (polonu) trece dela Parisu la Vien'a, iéra cu locuint'a se va asiediá parte in Leopole parte in Cracovi'a. Umblárele acestui principe se dice ca stau in legatura cu reinvierea cestiunei polone, despre care, se dice mai departe, ca aru fi intielegeri intre curtea din Franci'a si Vien'a.

In 22 au fostu plebiscitul in Veneti'a. In tóte cetátile s'a votatu mai unanimu pentru uniunea cu regatulu Italiei.

Principele Domnitoriu alu Romaniei se dice ca aru fi aretatu Portiei necesitatea de o marina romanésca. La intrepunerea Franciei s'a invoitu Pórt'a a concede siepte vase ferecate provediate cu tunuri, a cáruru scopu va fi scutirea comunicatiunei pe dunare. Flamur'a acestei marine va fi cea romanésca cu semilun'a turcésca si trei stele.

Despre calatori'a Principelui Domnitoriu cetimu urmatórele „lucruri de insemnătate pentru natiunea romána.“ Greutátile in privint'a recunóscerei se vede, ca suntu cu totulu delaturate. Formul'a ce avea sa figureze in fermanulu de recunóscere : „parte integranta si indivisibila a imperiului otomanu“ suntu delaturate si remane numai unu avisu la art. I din conventiunea dela 1856, carele determina ca Principatele dunarene au sa remana si de aci inainte sub suzeranitatea Portiei. Fermanulu se afla asiá dara dejá in mánile reprezentantiloru Romaniei princ. G. Stirbeiu si D. Sturz'a. Dupa insciintiarea despre aceste prin telegrafu con-

siliulu ministriloru in Bucuresci s'a decisu pentru caletori'a Principelui Carolu la Constantinopole, carea in protocolu e numita „vise de courtoisie.“

Principele Carolu I alu Bomaniei va fi petrecutu in caletori'a acést'a de dd. princ. Dim. Ghic'a, Costaforu, Dr. Davila, colon. Filipescu, Stefanu Golescu, gen. I. Ghic'a si siése adjutanti. La Giurgiu va trece dunarea, iéra la Rusciucu va fi primitu de unu Pasia, care lu va petrece pe drumulu de feru, care tocm'a acum sa deschide pentru prim'a óra, pâna la Varn'a. De aici va procede pre o corvetta turcésca cu flamura regala, pâna la Constantinopole. Preste totu ceremoni'a primirei si celelalte semne de primire se coru face cum se facu unui din sange regescu. Primirea lui va fi asiá dara in adeveru „regésca.“

Din Romani'a aflámu ca Domnitoriulu fu salutat in Giurgiu in numele guvernatorului dela Rusciucu de Ogion Effendi. In 23 Oct. avea sa sosésca comissariulu Portiei Djemil Pasiá la Rusciucu spre a petrece pre Dtoriulu la Constantinopole.

Tratatu de pace

intre Maj. Sea Imperatulu Ausriei si Maj Sea Regele Italiei, incheiatu in 30 Oct. 1866.

(Continuare din nr. tr.)

Art. XI. Se intielege de sine ca scóterea pretensiuniloru cari se radíma pe §§ 12, 13, 14, 15 si 16 a contractului din 14 Martiu 1865 nu pôte dá Austriei nici unu dreptu de controla si supraveghiare asupr'a constructiunei si intreprinderi stratoru ferate asediate in teritoriulu cestiunatu. Regimulu italianu din partea sea se indatoréza a dá tóte mijlócele, cari in acestu casu s'aru fi pretinsu dela regimulu austriacu.

Art. XII. Inaltele puteri contractante se indatoréza — pentru cá determinatiunile art. 15 a conventiunei din 27 Fauru 1866 sa se estinda si asupr'a stratoru ferate de média dí, o conventiune spre scopulu despartirei administrative si economice a grupei drumuriloru ferate austriace si italiene. In puterea conventiunei din 27 Fauru 1866; garanti'a ce are statulu de a o solvi societáti drururiloru ferate sudice austriace, se va computá pre bacea portului brutu a totalitáti linielor venetiane si austriace, cari forméza retieu'a stratei ferate sudice austriace concesa dejá societáției. Se intielege de sine, ca regimulu italianu ia asupra-si partea proportiunata a acestei garantie, carea corespunde linielor de pre teritoriulu cestiunatu, si ca spre computulu acestei garantie s'a luat de base cá si pâna acum intregu portulu brutu a linielor venetiane si austriace concesiunate societáției amintite.

Art. XIII. Regimulu Austriei si Italiei dorindu a inaintá relatiunile acestoru state, se indetorezá a usurá comunicatiunea stratei ferate, a ajutá constructiunea altoru linee nóue spre a impreuná mai tare retielele stratei ferate austriace si italiene.

Regimulu M. S. c. r. a mai promite a grabi pre câtu se pôte implinirea liniei Bren, carea are sa impreune valea Adigelui cu a Inului.

Art. XIV. Locitorii séu indigenii teritoriului cestiunatu, in tempu de unu anu incepandu dela díu'a ratificatiuniloru si pre bacea unei dechiaratiuni prezentate la autoritátele competinti se voru bucurá de o libertate nemarginita, a-si esportá averile loru miscátóre fára a pláti ce-va taxa, spre a se retrage cu familiel lorn in statele Maj. Sele c. r. ap. in care casu acestor'a li se garantéza dreptulu de cetatiénu austriacu.

Suntu liberi de a-si pastrá proprietatea nemiscátorie ce o au pre teritoriulu cestiunatu. Acésta libertate li se acórdá imprumutatu si individoru nascuti pre teritoriulu cestiunatu, dar cari de presinte suntu asediati in statele M. Sele Imperatului Austriei. Aceloru individi, cari voiescu sa se folosésca de aceste determinatiuni, atátu fatia cu persón'a loru câtu si cu averea jacatória in statele respective, nu li se pôte face nici din o parte nici din alt'a vr'o incomoditate din caus'a alegerei. Terminulu de unu anu, se va prelungi la doi ani pentru individi cari suntu nascuti pre teritoriulu cestiunatu, dar cari in momentul schimbárei ratificatiuniloru tratatului presinte se afla afara de monarchi'a austriaca. Dechiaratiunea acelor'a se pôte luá dela cea mai de aprópe solia austriaca séu dela dicasteriulu ori cărei provincie a monarchiei.

Art. XV. Supusii lombardo-venetiani cari servescu in armat'a austriaca se demissiunéza dela servitiulu militaru si se reintorcu in patri'a loru. S'a determinatu espresu, ca acei'a dintre ei, cari se dechiará ca voiescu a mai remané in servitiulu M. S. sa o póta face acést'a liberi si sa nu li se faca nici o incomoditate fatia cu persón'a si averea loru. Aceste garantie li se asicura oficialiloru civili nascuti in regatulu lombardo-venetianu, cari se voru dechiará a remané in servitiulu austriacu. Oficiali civili nascuti in regatulu lombardo-venetianu, suntu liberi séu a intrá in servitiulu austriacu séu in administratiunea italiana, in care casu regimulu M. Sele regelui Italiei se indatoréza, séu a i asiediá pre acei'a in pusetiuni analoge cu acele, cari le posedu séu a li dá pensuni, cari se voru statorí dupa legile si determinatiunile sustátorie in Austri'a. Se intielege, ca acesti oficiali voru fi supusi legiloru si regulelor disciplinari ale regimului austriacu.

Art. XVI. Oficierilor de origine italieni, cari de presinte se afla in serviciu austriac, li sta in voia libera, a remane si de aici inainte in serviciu M. S. c. r. ap., seu a trece in armata M. S. c. r. italianu sustinendu-si rangulu ce lu avura in armata austriaca, supunendu, ca in privinta acest'a si voru da rogarea in restempu de siese luni dela schimbarea ratificariilor tratatului presinte.

Art. XVII. Pensiunile acuitate regulatu atatu civilu catu si militari, cari se scoteau din casele publice a regatului lombardo-venetianu se voru sustine si de aici inainte pre sem'a respectiviloru seu eventualu a veduviloru si prunciloru lor, si in viitoriu se voru acuita de catra regimulu Maj. Sele regelui italianu.

Acesta determinatiune se estinde fara destingere de origine si preste acei'a pensionali civili si militari pre cum si preste veduvele si pruncii lor, cari si de aici inainte voru locui pre teritoriulu cestiunatu si caror'a regimulu provinciilor lombardo-venetiane pana la 1814 li-a platitu competintiele, in sa de atunci se scotea din tesaurulu austriacu. (Va urma.)

Pacea armata.

(„Presse“)

Cu cele mai diferite sperantii si ingrigiri asteptau poporele Europei resbelele anului acestuia; o sperantia in sa nutreau liberalii tuturor tierilor: ca pacea armata, sub a carei greutate gemeau nationile, va inceta, iara desarmarea generala, carea era de multu dorita si ceruta, se va incepe. Contributiunile, asiada resuna tota lumea, s'au urcatu in statele cele mari ale continentulu la o marime nesuportabile, creditulu statulu s'au nimicitu de totu prin imprumutari ce le continue, prin resbelu se voru trece tote marginile, si se va vede necesitatea, de a se apuca de crutiari energice in spesele statulu. Spesele productive, cari fara de acest'a suntu mesurate cu mare crutiare, nu se potu imputina si mai tare, prin urmare trebuie sa se imputineze dupa resbelu armatele statore (permanente).

Contrariulu se ivesce. Victoriele prussiane devinu pentru cele mai multe state europene unu indemn u spre intarirea puterei de a perare.

Deja inainte de anulu 1848 cercula prin continentulu intregu o unica geluire asup'a multimei speselor militare.

Chiaru si in Prussia era o nemultiamire generala despre marimea statulu militar, de-si starea presenta de atunci a armatei era de totu ne insemnata. Ea fu nutrita, ca si pe la noi, de partea aceea a ampliatitoru, cari erau mai culti si mai independenti. La nemultiamirea acest'a au contribuitu multu pacea cea indelungata, carea presenta fiinti'a armatei intregi ca o sarcina prisositoare, ca o forma de reserva a politiei; causele principale ale geluirilor in sa era risipirea cea ingroditoare a puterei bratielor lucratores si a contributiunilor prin armatele statore.

Nesecuritatea situatiunii, precum resbelulu din Schleswig si Itali'a impedece in anulu 1848 realizarea dorintiei cei mai ferbinte a poporeloru.

Nici nu au pututu ajunge reprezentatiunile poporulu din caus'a debaterilor despre principii abstracte pana acolo, ca sa fi pututu decide asup'a unui obiectu practic.

In Austria remasera introducerea unui oficiu militar comunu, si scadiementulu tempulu de serviciu o dorintia pia, de-si Latour se declarase la intrarea sea in postu pentru reforma. Parlamentulu elabora o constitutiune militara escelenta, carea semanu cu cea prussiana, avea in sa unu caracteru cu multu mai popularu.

Dupa elaborarea legi, nu avu parlamentulu, ce sa mai dica, si fiinti'a armatei germane remase totu aceea, ce era (mai inainte), unu abisu neacoperibilu, in carele se arunca florea puterei poporulu.

Deca aru fi disu cine-va atuncea, ca pana in diece ani voru ave poporele Europei a purta o sarcina a militiei inea odata asiada de grea, ca pana acum'a, acela aru fi fostu declarat de nebunu. „Imposibilu“, aru fi strigatu lumea intraga, si imposibilitatea acest'a o aru fi argumentatu prin date statistice despre aceea, ca catu de susu se potu urca contributiunile poporeloru precum si despre spesele ce se ceru pentru o armata inmultita. Imposibilitatea se realisa. Poporele inea nu scieau, pana la ce gradu se potu urca contributiunile. Acum se invetiara a cunoasce, ce potu suferi omenii. Lovitur'a de statu francesu inaugura, in contr'a asecurarei, ca imperiulu aru fi pacea, o era plina ne neodichniri si inarmari.

Francia facu inceputulu. Imperatoriulu ei crea o armata potinta de pretoriani, partea cea mai mare din soldati alesi, postitori de resbelu, si de avancementu, unu instrumentu, carele trebuia pusu in activitate, ca sa nu devina periculosu pentru maestrulu seu. Celelalte state urmara cu incetulu, pana candu resbelulu din Crimu si celu din Itali'a arata marimea puterei militare francesu. Reformele Austriei constara preferinte in inmultirea batalionelor. Russia-si constitu armata sea cu totulu pe alta basa. Prussia, carea inea pe tempulu lovitorei de statu lungise tempulu de serviciu pentru infanteria cu unu anu, inmultu armata de pace mai cu 50 procente, prin carea deveni puterea armatei de a per-

re in tempu de resbelu mai dopla. Itali'a-si ruina finantiele sele pe unu seculu, numai ca sa formede o armata, catu se pote de mare. Engliter'a cea aperata de mare, introduse corpulu voluntariloru si intrebutia sume mari spre intarirea tiermuriloru si a florei. Chiaru si Belgi'a cea mica nu au remasu neactiva in tumultulu acest'a, ea didi o fortaretia gigantica si cu acest'a unu impedecamentu pentru dezvoltarea cea liniscita a institutiuniloru sele constitutiunale.

Budgetele militari ale tuturor statelor se urcara la o marime, carea nici odata nu o asteptasera, cerintiele statulu creseau in progressiuni geometrice. Contributiunile se inmultira in statele cele mari preste totu de patru ori mai multu, ca numerulu poporatiunii, si totusi nu erau de ajunsu spre a acoperi spesele statulu. La bursele europene se primiau in totu anulu multe sute de milioane de imprumutari, a face datorii, devenise o pasiune nobila a statelor. De orece ne lipsese unu prospectu statisticu despre imprumutari ce le impuse bursele europene in anii cei din urma, asiada daru luamu de esemplu o cifra din anii de pre la 1861 pana la mijloculu an. 1863. In intervalulu acest'a s'au creatu in Europ'a preste 3800 milioane fiorini de datorii, din cari s'au intrebutiatu maximum 30 procente la scopuri productive, 2600 milioane in sa au fostu imprumuturi militari, cari s'au facutu in publicu seu pe ascunsu. Preste 1000 milioane se detrageau chiaru in tempu de pace in totu anulu din intreprinderile industriale si din agricultura; sumele acestea fura schimbate in chartia, pre candu in pungile acelor'a, cari plateau contributiune, aru fi adusu interese inmiite.

Prin cifrele cele mai mari de budgete ne-amu tempitu demultu in enumerarea milionelor si miliardelor; in sa sa ne inchipuimu, cate dile petrecute lucrando, si nopti fara odichna, petrecute veghiandu, suntu de lipsa, spre a agonisi numai cu unu milionu mai multu, decatu le este la acei'a, cari suntu supusi contributiunii neaperatu de lipsa spre sustinerea vietiei, si vedemu ca sumtemu putinu capacitati despre insemnata miliardele intrebutiate pentru sustinerea armatelor de pace. Sum'a capitalulu intr'adeveru cresce in totu anulu prin diliginti'a poporeloru, ce nu se pote infrange prin nici o greutate, in sa lips'a capitalulu de comerci, industria si agricultura inea cresce celu putinu in asemea mesura. Prin urmare trebuie sa sosasca unu momentu, in carele imprumuturile statulu nu se mai potu reduce si guvernele sa fia puse inaintea alternativei, de a incorda puterea contributoriloru preste mesura, seu de a reduce armata de pace la unu minimum.

Prudinti'a cere, a nu astepta momentulu acest'a, ci a-i preveni. Ea cere acesta preferinte in Austria, carea inainte de tote aru fi impinsa prin relatiunile finantiale la alternativa si aru sta slabita inaintea acelor state, a caror'a putere finantiale este mai duratore. Ea o cere acest'a acum'a, candu impregiarile militare a venitu in curgere si fara de aceea s'au schimbatu, si candu spesele militare cele extraordinarie au ajunsu la culme enorma: —ca rebonificatiune pentru materialulu de resbelu celu perdutu, si ca restabilirea granitiloru nostre sudvestice.

La reorganizatiunea militara vomu ave dara de a ne indrepta privirea nostra principala intr'acolo, ca intro tote statele cele mari sa se sustina pre langa o armata de resbelu catu se pote de mare, contingentulu celu mai micu de pace. La acest'a se cere mai intaiu introducerea armatei comune, nu a unei copie acurate dupa constitutiunea armatei prussiane, caci acest'a din urma aru fi totusi inea prea grea pentru poporulu nostru celu defatigatu, ci o transformare propria din ideile fundamentale Siarnhorstice. acomodata jurstariloru vietiei nostre. —

Principatele romane unite.

Prin decretu domnescu cu dat'a 5 Octobre, colegiele electorale din tota Romania, pentru alegerea dloru senatori si deputati suntu convocate precum urmaza:

Alegatorii colegiului I pentru deputati, se voru intr'uni in 29 Octobre, alegatorii colegiului alu 2 se voru intr'uni in 30 Octobre, alegatorii colegiului alu 3-a pentru deputatii de orasie, se voru intr'uni in 31 Octobre, toti pe la orasiile de resiedintia, si voru alege cate unu deputatu, otaritu de art. 62 din Constitutiune.

Alegatorii colegiului alu 4-lea in dilele dela 26 pana la 28 Octobre inclusivu, voru preceda, potrivit art. 7 si 8 din legea electorala, la alegerea a cate unu delegatu de fia-care 50 alegatori.

Delegatii alesi din susu disele colegiuri se voru intr'uni la resiedinti'a fia-carui'a judetiu in dia de 7 Noembre viitoriu, si voru alege pe deputatulu hotaritu de art. 63 din Constitutiune.

Alegatorii colegiului 1-in pentru senatu se voru intr'uni in 3 Noembre viitoriu, alegatorii colegiului alu 2-lea se voru intr'uni in 4 Noembre viitoriu la resiedinti'a fia-carui'a judetiu, si voru alege cate unu senatoru ceratu de articolulu 68 din Constitutiune.

Professorii universitatiloru din Bucuresti si Iasi, in dia de 5 Noembre viitoriu, voru procede la alegerea a cate unu senatoru, hotaritu de art. 73 din Constitutiune.

Domnitoriulu au adresatu inainte de plecarea la Constantinopele o proclamatiune catra poporu (O vomu publica in nrulu viitoriu).

V a r i e t â t i.

** On Redactiune! Subscrisulu Secret., întielegendu, cumca D. Ioane Chitu fostu inspectoru dominale în Hollodu, Comitatulu Bihariei, carele în lun'a lui Iuliu a. c. tramise la Comitetulu Asoc. tranne române, spre censurare, unu opu alu seu intitulatu: „Viti'a cultivata“, de atunci si-aru fi schimbatu locuinti'a, asiã: nesciindu acestu Secretariatu, ca unde sa i se tramita opulu dimpreuna cu notificarea despre conclusulu adusu din partea comitetului Asoc. în meritulu acelu opu, se afla indemnatu prin acést'a, pre susu numitulu Dnu alu postu cu tóta onórea, cá sa binevoiésca cátu mai curendu a incunoscinti'a pre subscrisulu Secretariatu despre locuinti'a s'a si post'a din urma, spre a se face dispositionile necesarie pentru re-tramitarea opului mentiunatu.

Dela Secretariatulu Asociatiunei tranne române.

Sabiiu în 26 Octobre n. 1866.

** „Diariulu vienesu“ ne spune astadi, ca mai multi oficiari de rangu mai inaltu s'au pusu în urm'a cererei loru în statulu celu bine meritatu de odichna. Totu în aceeași publicatiune aflâmu, ca domni FZM. Benedecu, FML. d. Henikstein si GM. Crismanic s'au pusu simplu în statulu de odichna. În publicatiunea oficiosa insa nu se face amintire, ca domnii acesti'aru fi cerutu pensiuine. Prin acést'a se incheia revisiunea din Wiener Neu stad. Cu acést'a ne putemu multiamî, deórece lucrulu principalu, carele s'aru fi pututu imputá conducatoriloru armatei nordice, celoru dejá delaturati, este lips'a capacitátei recerute.

** Diacovar, 21 Oct. (Telegr. alu „Presse“-i) La serbarea festivitátei lui Zriny au donatu Esc. Sea Eppulu Strossmayer 50,000 f. pentru fundarea unei universitáti în Agram.

** (U n u d e m e n t i). În contr'a notificatiunei diuarielor de aici, ca înainte cu vre-o dóue septemâni se aru fi tinutu în consistoriulu Metropolitulu din Lemberg, Dr. Litvinovicz o siedintia secreta, în carea s'aru fi conclusu, cá sa se demande tuturoru dieceselor, cá de aci înainte tóte documintele precum, testimoniu de botezu, de mórte etc. sa nu se mai dea cá pâna acum'a în limb'a latina, nici în cea ruténa, ci apriatu în limb'a rusésca — dechiara numitulu dignitariu bisericescu, ca în resiedinti'a sea, nu s'au tinutu nici decum o astfelu de siedintia consistoriala.

** Printiulu Umbertu clironomulu italianu, se vorbesce, ca va luá în casatoria pre Archiduces'a Mathild'a fii'a Archiducelui Albrecht; Se mai vorbesce si aceea, ca cetatea Turinu aru fi tocmitu în Valenciennes unu covoru de dentele pentru padimentu, care voru sa-lu presenteze fiitórei princese de corona.

** (O f a i m a c u r i ó s a.) De vr'o cate-va díle se sustine în graniti'a austriaco-schlesvica cu totu deadinsulu o fama, carea se impartasiesce cetitoriloru numai pentru curiositate. Se dice adeca, ca în granitia se concentréza mase mari de trupe prussiane, cari sa irumpa în Silesi'a austriaca si sa tina provinci'a acést'a ocupata, pâna candu se voru reintórce toti soldatii Saxoni, cari se afla în Austri'a, în patri'a loru. Suntu firesce si aici, cá ori si unde ómeni, cari primescu o astfelu de absurditate de adeverata si nu sciu, sa faca ce-va mai bunu, decâtu cuprinsi de o frica órba, sa-si ingrópe pretiósesele sele.

(F e n o m e n u). Dela Pest'a aflâmu ca în 14 Octobre n. pre la amédi au tanatu de dóue ori, si spre resaritu si apusu au fulgeratu continuu pâna nóptea târdiu. O aratare detotu rara în anotempulu de fatia.

Nr. 31—3

Concursu.

Pentru întregirea statiunei vacante de invetiatoriu în comunitatea gr. res. Branesciu, ce este ingremiata inlitolui Comitatu alu Corasiului si Protopresbiteratulu gr. or. românu alu Fogetului, se escrie prin acést'a concursu.

Cu acést'a statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

- in bani gat'a: léf'a anuale de 105 fl. v. a.
- in naturale: 20 metie de grâu; 20 metie de cucuruзу; 100 ponti sare; 100 ponti clisa; 15 ponti lumini; 10 orgii de lemne; 1/2 jugeru de gradina pentru legumi pre lângá locuintia libera.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a a inzestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu în institutul preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum'a si portarea loru morala si politica si astfelu inzestrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 1 Novembre cal. vechiu 1866.

Caransebesiu 29 Septembrie 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 32—3

Concursu.

În comun'a mestecata Denta, comitatulu Temesianu, e vacan-

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

ta statiunea invetiatorésca cu propunerea în limb'a româna. Emolumentele suntu: 105 f., 50 meti de grâu, 100 p. de lardu, 50 p. de sare, 25 p. de lumini, 8 stângeni de lemne, 4 jugere de pamenta, pausialu de 4 f. si cortelu.

Doritorii de a cuprinde postulu acest'a au de a substerne recursurile loru cuviinciosu timbrate si provediute cu estrasulu de botediu, cu adeverintia despre sciintiele absolvate, despre servitiulu de pâna aci, si despre portarea loru morala si politica pâna în 4 septemâni la

Versietiu în 29 Septembrie 1866.

Consistoriulu Eparchiei Versietului.

33—3

Concursu.

La scól'a populara din Sita—Buzeu în Trei Scaune, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu de 100 f. si quartiru liberu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se astérna petitiunile scri-se cu mân'a lor, si provediute 1) cu atestatu de botezu, 2) cu atestatu de absolvarea cursulu pedagogicu, séu celu putinu 4—5 clase gimnasiale si 3) atestatu de purtarea morala la subscrisulu Scaunu protopopescu.

Brasiovu în 3 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopiatulu gr. res. alu Trei-Scaunelor.

Ioann Petricu,

Protopopu si Insp. scol. Districtuale

Nr. 36—1

Concursu.

La scól'a gr. or. din Comun'a Boholtiu, Scaunulu Cincului mare, au devenitu vacanta statiunea de invetiatoriu primariu si de unu adjunctu, cu care suntu urmatórele emolumente impreunate, si anume:

pentru invetiatoriulu primariu unu salariu anuale de 120 fl. v. a. din cas'a alodiala si 30 metie de grâu, quartiru liberu în edificiuu scolariu si lemnele de focu necesari; pentru adjunctu 20 fl. v. a. si 20 metie de grâu, la care prin acést'a se deschide concursu pâna închisive prim'a Noembre a. c.

Aspirantii de a ocupá acestea statiuni, au pre lângá suplicele provediute cu timbrulu legale de a documentá:

- ca se tinu de religiunea gr. or.
- ca posedu purtare buna politico-morala;
- în specie, pentru invetiatoriulu primariu se cere, cá sa fia absolvatu clasele gimnasiului inferioru si cursulu pedagogicu séu clericalu; pentru statiunea de adjunctu se cere, cá respectivii concurenti sa arete, ca suntu pedagogi absoluti.

Petitiunile respective au de a se adresá cátra subscrisulu Inspectoratu districtuale scolaru.

Cinculu mare în 1—a Octobre 1866.

Inspectoratulu districtuale scolaru.

Ignatiu Mandocea,

Adm. protopopescu si Insp. distr. scolaru.

Nr. 35—2

Concursu.

Devenindu vacante posturile de doi invetiatori în Reheu Protopresbiteratulu Sabesiului, subscrisulu comitetu amesuratu decisiunei sinodale din 1864 § 42 cu observarea celoru cuprinse în § 26 p. 6 escrie concursu pâna la 25 Octobre a. c.

Cu fia-care din aceste posturi este impreunatu câte unu salariu anualu de 63 fl. v. a. si cortelu liberu.

Doritorii au sa-si astérna cererile lor scrise de mân'a lor propriu provediute cu documintele recerute timbrate în întielesulu legiloru în vigóre, pâna la terminulu prefiptu mai susu, Pré On. Scaunu protopresbiteralu alu Sabesiului. Se mai cere cá competitorii sa fia pedagogi séu teologi absoluti si sa scia cântările si tipiculu bisericescu.

Reheu 4 Octobre 1866.

Comitetulu bisericeei gr. or.

Avramu Carpinisianu,
Parochu si Presiedinte.

Nr. 35—2

Edictu.

Mari'a Vaj'a din Siórsiu Scaunulu Cincului mare, carea de 3 ani si mai bine, cu necredintia au parasitu pre legiuitulu ei barbatu Bucuru Pepelea totu din Siórsiu nesciindu-se locul ubicatiunei ei, sa citéza prin acést'a, cá în terminu de unu anu si o dí, cu atátu mai vertosu sa se infatiosieze inaintea forului protopopescu subscrisu, cu cátu ca la dincontra se va dá divortiu barbatului seu la întielesulu SS. Canóne ale bisericeei nostre dreptcredincióse resaritene, si în absentia densei.

Forulu protopresbiteralu gr. res. alu Tractulu Cincului mare.

Cinculu mare 1 Septembrie 1866.

Ignatiu Mandocea,
Adm. protopresbiterale.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidieceesane.